

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente West Betuwe
T.a.v.
Postbus 112
4190 CC Geldermalsen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer

Onze referentie
1204662

Datum 06 januari 2022
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam
Adres Molendijk 10
Postcode/plaats 4153AV Beesd
Gemeente/provincie West Betuwe; Gelderland;
Monumentnummer 16467

Geacht college,

Op 16 november 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning (nog) niet te verlenen. Ik wil eerst dat nader onderzoek plaats vindt naar de oorzaak van het probleem van het vastlopen van de kap bij het kruien. Op basis van de onderzoeken kan dan een herstelplan worden gemaakt en kan bekeken worden hoe met de monumentale onderdelen van de kap moet worden omgegaan.

In onderstaande motivering licht ik dit nader toe. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Voor Molen de Vrijheid is een omgevingsvergunning aangevraagd voor restauratie van de kruivloer met keerkuip, de overring en de neuten en het vernieuwen van de voeghouten. Daarnaast vindt groot onderhoud plaats aan de molen.

Motivering

De kap van de molen is gekanteld, waardoor deze niet over noordoost kan kruien. In het herstelplan wordt de oorzaak gelegd bij het doorzakken van de voeghouten. Daarom wordt voorgesteld om de voeghouten te vernieuwen in eikenhout. Echter, de oude voeghouten in deze molen vertegenwoordigen hoge

monumentale waarden. De voeghouten zijn uniek, alle twee zijn ze voorzien van (lange) laseinden (met haaklasverbinding) en een zware spanconstructie met stut en trekstangen met wartels. Op een oud deel van het voeghout geschilderd treffen we het jaartal 1913 aan. Ook de spanconstructie heeft zeldzaamheidswaarde en is een kenmerkende constructie van terughoudend herstel en molenmakerstechniek.

Ik zou aanraden de bestaande voeghouten met laseinden te behouden en te herstellen door te rechten (doorbuiging wegnemen) en te versterken met kunststofepoxy en glasfiberstaven.

Daarnaast ben ik nog niet overtuigd of alleen het verzakken van de voeghouten de oorzaak is van het vastlopen van de kap. Bij inspectie bleek dat er ook een opmerkelijk hoogteverschil is tussen de spanners. De stut aan de keerzijde is middels een houten blok ruim tien cm verhoogd ten opzichte van de stut aan de weerszijde.

Het kan ook zijn dat de molenkap verzakt is door de extreme slijtage in de overring onder andere aan de voeghoutkop aan de keerzijde.

Het advies is hier om een stalenplaat aan te brengen onder de overring om verder doorzakken te voorkomen en de slijtage weg te nemen.

Daarnaast heeft de molen jarenlang op het zuidwesten stilgestaan. Mede naar aanleiding hiervan adviseer ik onderzoek te doen door middel van een resistograaf naar de houtkwaliteit van de kruivloer (muurplaat) en een meting te laten uitvoeren naar eventuele scheefstand van de molen en/of het waterpas liggen van de kruivloer.

Ook voor de houtkwaliteit van de keerkuip wordt geadviseerd een resistografisch onderzoek te laten uitvoeren. Na eventueel herstelwerk van het houtwerk wordt geadviseerd een stalen band om de keerkuip te maken.

Ik adviseer nu dus (nog) negatief op het vernieuwen van de voeghouten en wacht de resultaten van verder onderzoek af.

Het is aan te bevelen om meerdere deskundigen/molenmakers er bij te halen.

Daarnaast lijkt behoud om meerdere redenen ook goed denkbaar, vanwege lagere kosten, moeilijkheid om goed eikenhout te krijgen, historische waarde, toonbeeld van zuinig molenmakers vakmanschap, enz.

Het is tevens aan te bevelen te wachten met het vernieuwen van het riet van de kap totdat alle werkzaamheden zijn voltooid.

Ook worden mogelijk de beide roedes vervangen. Dit zou tegelijk kunnen als toch de kap voor herstel eraf wordt gehaald.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '***Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten***' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te

sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Onze referentie
1204662

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,